

Warszawa, 3 kwietnia 2018r.

Pan Jacek Czaputowicz

Minister Spraw Zagranicznych

Szanowny Panie Ministrze,

w załączeniu uprzejmie przesyłam pismo Amnesty International z 30 marca br. skierowane do Pani Federici Mogherini dotyczące zaplanowanej na 24-25 kwietnia br. w Brukseli konferencji *Conference on Supporting the Future of Syria and the Region*. Do pisma dołączono opracowanie Amnesty International zawierające analizę sytuacji, w szczególności w zakresie konieczności wprowadzenia moratorium na powroty uchodźców do Syrii wraz z rekomendacjami.

Amnesty International zwraca się z apelem, by Konferencja zdecydowanie podjęła kwestię moratorium na powroty uchodźców do czasu, kiedy będzie można to uczynić bezpiecznie i godnie. Zamiast koncentrować się na powrotach, państwa uczestniczące w Konferencji muszą nadać priorytet ochronie i wdrożeniu trwałych rozwiązań dla syryjskich uchodźców, jak również wymierzaniu sprawiedliwości i pociąganiu do odpowiedzialności jako kluczowych elementów przyszłego trwałego pokoju.

Wysoka Przewodnicząca Pani Federica Mogherini pokazała już swoją determinację w tym zakresie poprzez Deklarację nt. Syrii z 23 lutego 2018r. Konferencja jest wyjątkową możliwością dla UE, jej państw członkowskich i innych do zjednoczenia się wokół tego stanowiska i żądania wprowadzenia w życie przyjętych w niej założeń, zwłaszcza dotyczących zapewnienia niezakłóconej pomocy humanitarnej, ochrony ludności cywilnej i przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarne.

Dyskusje w czasie Konferencji mają skupić się na budowaniu odporności na kryzys i potrzebach humanitarnych w Syrii i poza nią, konsolidacji wysiłków międzynarodowych w celu rozwiązania konfliktu i potwierdzeniu zobowiązań społeczności międzynarodowej przyjętych w czasie poprzednich konferencji w Londynie i Brukseli w 2016 i 2017 r. Amnesty International obawia się, że może zabraknąć miejsca na dyskusje o powrotach.

W ostatnich miesiącach decydenci w wielu państwach, w tym w Europie, zaczęli otwarcie rozważać możliwość powrotów uchodźców do Syrii, używając argumentu osłabnięcia przemocy w niektórych regionach kontrolowanych przez siły rządowe i regionach poprzednio kontrolowanych przez siły zbrojne tzw. Państwa Islamskiego. Wbrew tym argumentom, żadna część Syrii nie spełnia w tym momencie minimalnych standardów bezpieczeństwa. Konflikt trwa, ludność jest stale narażona na poważne ryzyko bezprawnych ataków, przymusowych przesiedleń i odwetu, w tym arbitralnych zatrzymań i wymuszonych zaginięć. Jako że wszystkie strony konfliktu wciąż popełniają zbrodnie prawa międzynarodowego pozostając całkowicie bezkarne, powrót do Syrii nie jest opcją. Jest oczywistym, że jakiegokolwiek powroty – realizowane czy to bezpośrednio poprzez masowe wydalenia czy pośrednio poprzez tworzenie ciężkich warunków w państwach goszczących – narusząby zakaz *refoulement*.

W związku z powyższym Amnesty International wzywa UE i państwa biorące udział w Konferencji do:

- stanowczego żądania moratorium na powroty uchodźców do Syrii do czasu kiedy będzie można to uczynić bezpiecznie i godnie oraz wydania oświadczenia pokonferencyjnego jednoznacznie stwierdzającego, że obecna sytuacja w Syrii nie sprzyja powrotom,
- wspierania goszczących państw sąsiedzkich za pomocą pełnych, elastycznych i przewidywalnych funduszy humanitarnych i rozwojowych dla uchodźców, zwiększenia miejsc przesiedleń i innych legalnych i bezpiecznych dróg dla uchodźców prowadzących do państw spoza regionu. UE i jej państwa członkowskie powinny współpracować z goszczącymi państwami sąsiedzkimi w celu zapewnienia statusu prawnego uchodźcom, jak również dostępu do możliwości pracy, edukacji, służby zdrowia i innych niezbędnych usług,
- zgodnie ze zobowiązaniami przyjętej przez Radę strategii UE na rzecz Syrii z kwietnia 2017, wspieranie mechanizmów sprawiedliwości i odpowiedzialności poprzez dalsze zapewnianie dostatecznych środków dla Bezstronnego i Niezależnego Międzynarodowego Mechanizmu ustanowionego ONZ i zapewnianie by sprawiedliwość, pociąganie do odpowiedzialności i reparacje dla ofiar zbrodni wojennych były częścią każdego rozmów pokojowych, deklaracji politycznych i późniejszej pomocy dla Syrii.

Z wyrazami szacunku,

Draginja Nadaždin

Dyrektorka Stowarzyszenia Amnesty International